

Naar een nieuwe definitie van de Theosofie

Christian Vandekerkhove

*Dit artikel werd gepubliceerd in De Braidkring, 1ste jaargang,
nr. 4, april 1974*

Onze wereld is het product van opdoemende tegenstellingen, die door hun vereniging een hogere eenheid vormen.

Een van die koppels tegendelen is de nog steeds woedende strijd tussen wetenschap en religie. De kerk heeft de wetenschapper in de ban geslagen of verbrand en de materialistische wetenschap beschouwt de godsdienst als een mythologie en herleidt – ik spreek in uitersten – ieder religieus gevoel tot een moedercomplex en een natuurlijk streven naar veiligheid en bescherming en het ontduiken van verantwoordelijkheid.

In elke opvatting zit een deel van de waarheid vervat, maar men mag niet te ver gaan en alles door één feit proberen te verklaren.

Eliphas Lévi zegt ergens: *De godsdienst zegt: geloof en ge zult begrijpen en de wetenschap zegt: Begrijp en ge zult geloven.*

De moderne mens wordt natuurlijk meer aangetrokken door de laatste methode, de wetenschappelijke, want ze sluit dichter aan bij onze manier van denken. Maar wetenschap impliceert niet noodzakelijkerwijs 'materialisme'. De huidige wereldbeelden, zowel van de verschillende godsdiensten als van de westerse wetenschap, zijn duidelijk eenzijdig en geen van alle kan de moderne mens nog bevredigen.

Wat we zouden moeten hebben, is een wetenschap die experimenteel zowel het fysieke als het transcendente bestudeert – wel, dat is nu juist de theosofie.

De theosofie is een wetenschap die de mens en het heelal proefondervindelijk bestudeert – zonder materialistische vooroordelen en aan de hand van logische deducties tot een zinvolle en wetenschappelijke kosmogonie en antropogonie komt.

Waarin verschilt de theosofie dan van de officiële wetenschap, want uitgaande van dezelfde mens in dezelfde wereld, die dan bovendien nog op dezelfde wijze onderzocht worden, komen ze toch tot ver uiteenlopende en zelfs weleens tegenstrijdige wereldbeelden? De oorzaak van dit verschil ligt in de uitrusting die door beide onderzoeksysteem wordt gebruikt.

Waar de officiële wetenschap waarneemt door middel van de vijf traditionele zintuigen van de mens (eventueel versterkt door technische hulpmiddelen), gaat de theosofie

te werk met een 'set' van zes zintuigen. Het toegevoegde zintuig – voor zover men hier van een zintuig mag spreken – is de helderziendheid.

Men zou zich kunnen afvragen hoe dit ene supplementaire instrument de oorzaak kan zijn van zo'n verscheidenheid in resultaten, maar hoe kan het anders, als deze helderziendheid naast de bekende fysieke wereld een andere nog veel ruimere ontsluit, die bovendien nog nauw samenwerkt met de fysieke, zodat een actie in de ene, gevolgen kan hebben in de andere en dat onbegrijpelijke feiten in de ene op dezelfde wijze hun oorsprong zouden kunnen vinden in de andere. Zo wordt duidelijk dat het bestuderen van slechts één van deze twee werelden – in dit geval enkel de fysieke – als onvermijdelijk gevolg heeft dat men bepaalde verschijnselen niet kan verklaren en ze bijgevolg niet gelooft of uit angst en vooroordeel terzijde laat en niet onderzoekt.

Zou men de huidige wetenschap dit kwalijk kunnen nemen? Beslist niet. In de Middeleeuwen was de wetenschap gedegenereerd tot een mengelmoes van slecht begrepen occulte leringen, brokjes oude wetenschap en filosofie en een groot deel bijgeloof. De toenmalige geleerden waren verplicht, de wetenschap schoon te maken en te rationaliseren.

De eerste fase daarvan was als enige werkelijkheid het fysieke aan te nemen, wat zeer goed gedaan werd. Op dit ogenblik moeten de begrippen en theorieën echter verruimd en dat materialisma van ons afgeworpen worden. Zo groeien we naar de volledige wetenschap die er onvermijdelijk – al is het over een eeuw of twee – toch zal komen.

Dit zal natuurlijk nog wel een zekere tijd duren, maar wat geeft dat, vermits die wetenschap reeds bestaat – hoewel nog niet officieel aanvaard – we noemen ze THEOSOFIE en wie een voorsmaakje wil van wat het Aquariustijdperk zal bieden wanneer ze door haar kinderziekten heen zal zijn, kan zich gerust wenden tot de theosofische wetenschap: heel zijn denkpatroon en zijn filosofie zullen op aangename wijze verruimd worden en hij zal een stap vooruit gezet hebben op het pad van de persoonlijke evolutie en de realisatie van de mens.

In dit verband spreekt Eliphas Lévi in een ander werk (*Histoire de la Magie*) nog de wens uit dat *de godsdienst en de wetenschap eens arm in arm zullen mogen gaan, vermits ze toch dezelfde wieg hebben gehad.*

Gelukkig kunnen we in 1974 merken dat zijn wens, die hij meer dan een eeuw geleden formuleerde, reeds voor een deel werkelijkheid is geworden. Zo zijn de verschillende wereldgodsdiensten soepeler geworden in hun dogma's en streven ze naar eenheid.

De wetenschap is ook reeds op weg met de studie van de parapsychologische verschijnselen. Deze tak van de wetenschap is nog maar in zijn beginstadium en moet NU doorbreken.

Dit is de taak van de jongere generatie, een taak waarvoor op U ALLEN wordt gerekend.